

ANALIZA MATEMATYCZNA A3. LISTA 8. $\iiint$

WYPEŁNIAŃKA. Podział ω prostokąta $P = [0, \frac{5}{2}] \times [0, \dots]$ tworzy 6 zbiorów:

$P_1 = [0, 1] \times [1, 2]$, $P_2 = \dots \times \dots$, $P_3 = \dots$, ...

o polach: $\Delta p_1 = 1$, $\Delta p_2 = \dots$, $\Delta p_3 = \dots$, ...

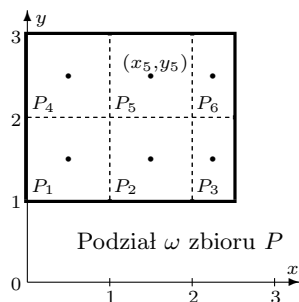
Wybrano w nich punkty: $(x_1, y_1) = (\frac{1}{2}, \frac{3}{2})$, ...

Dla funkcji $f(x, y) = x + y$ i podziału z punktami, liczymy

$$\sigma_\omega := \sum_{i=1}^{\dots} f(x_i, y_i) \cdot \Delta p_i := (\frac{1}{2} + \frac{3}{2}) \cdot 1 + \dots = \dots$$

$$s_\omega := \sum_{i=1}^{\dots} \inf_{z \in P_i} f(z) \cdot \Delta p_i = (0 + 1) \cdot 1 + \dots = \dots$$

$$S_\omega := \sum_{i=1}^{\dots} \sup_{z \in P_i} f(z) \cdot \Delta p_i = (1 + 2) \cdot 1 + \dots = \dots$$

1. Powtórz dla: a) $f(x, y) = [x] + [y]$ b) $f(x, y) = [x + y]$ c) $f(x, y) = [x]$
 d) $f(x, y) = [y - x]$ e) $f(x, y) = x + \text{sgn}(y - x)$ (gdzie $[.]$ - część całkowita)

2. Niech $m, n \in \mathbb{N}$.
 Prowadząc (odpowiednie) proste równoległe do osi układu, można zbiór P podzielić na $m \cdot n$ jednakowych prostokątów P_i , $i = 1, 2, \dots, mn$, o polach $\Delta p_i = \dots$.
 Niech jak poprzednio (x_i, y_i) będzie środkiem prostokąta P_i .

a) Przyjmując $m = 25$ i $n = 20$ oraz $f(x, y) = [x]$ oblicz wielkości:

$$\sigma_\omega = \sum_{i=1}^{m \cdot n} f(x_i, y_i) \cdot \Delta p_i, \quad s_\omega = \sum_{i=1}^{m \cdot n} \inf_{z \in P_i} f(z) \cdot \Delta p_i, \quad S_\omega = \sum_{i=1}^{m \cdot n} \sup_{z \in P_i} f(z) \cdot \Delta p_i.$$

- a') przyjmując $m = 25 \cdot 10^{m'}$ i $n = 2 \cdot 10^{n'}$ oblicz wielkości σ_ω , s_ω , S_ω
 a'') oblicz granice ciągów σ_ω , s_ω , S_ω gdy $m', n' \rightarrow \infty$
 b) powtórz a)-a'') dla $f(x, y) = [x] + [y]$ c) powtórz a)-a'') dla $f(x, y) = x + y$

3. Odgadnij $\iint_P f \, d\omega$ i dobierz taki 'wygodny' podział ω , że $|S_\omega - s_\omega| < \frac{1}{10^6}$, gdzie:

- a) $f(x, y) = [2x] + [y]$, $P = [0, \frac{1}{3}]^2$ a') $P = [0, \frac{1}{2}]^2$ a'') $P = [0, 4]^2$
 b) $f(x, y) = |x|$, $P = [-1, 1]^2$ b') $P = [-1, 3] \times [-\pi, \sqrt{2}]$
 c) $f(x, y) = [x - \sqrt{2}] + [y]$, $P = [\sqrt{2}, 5 + \sqrt{2}] \times [2, 7]$ c') $P = [2, 4]^2$
 d) $f(x, y) = [\frac{x}{\pi}] + [\frac{y}{\pi}]$, $P = [1, 4] \times [2, 8]$ e) $f(x, y) = [\frac{x}{\pi} + \frac{y}{\pi}]$, $P = [1, 4] \times [2, 8]$

4. Proste $y = \pm x + n/3$, $n \in \mathbb{Z}$, wyznaczają podział ω trójkąta P o wierzchołkach $(0, 0)$, $(1, 0)$, $(0, 1)$, w którym jest ... kwadratów o polach ... oraz ... trójkątów o polach ... . Dla funkcji $f(x, y) = (x + y)^2$ obliczyć wielkości s_ω i S_ω .

5. Które całki można obliczyć bez rachunku całkowego? a) $\iint_{[0,1]^2} 2x + 3y \, d\omega$
 b) $\iint_{[0,1]^2} e^{[x+y]} \, d\omega$ c) $\iint_{[-1,1]^2} e^{[x+y]} \, d\omega$ d) $\iint_{[0,1]^2} x^2 y^3 \, d\omega$ e) $\iint_{[-1,1]^2} x^2 y^3 \, d\omega$
 f) $\iint_{x^2+y^2 \leq 1} x^2 y^3 \, d\omega$ g) $\iint_{x^2+y^2 \leq 1} \sqrt{x^2 + y^2} \, d\omega$ h) $\iint_{[-1,1]^2} |x + y| \, d\omega$

6. Oblicz całki wielokrotne jak w przykładzie:

$$\int_0^6 \int_0^1 xy + ye^x \, dx dy = \int_0^6 \left(\int_0^1 xy + ye^x \, dx \right) dy = \int_0^6 \left[\frac{1}{2} x^2 y + ye^x \right]_0^1 dy =$$

$$= \int_0^6 y \left(e - \frac{1}{2} \right) dy = \left[\frac{1}{2} y^2 \left(e - \frac{1}{2} \right) \right]_0^6 = 18 \left(e - \frac{1}{2} \right) = 18e - 9$$

- a) $\int_2^4 \int_2^7 y \ln x \, dx dy$ b) $\int_4^6 \int_1^2 \int_1^3 x + 2y + 3z \, dx dy dz$ c) $\int_0^1 \int_1^2 \int_1^3 xy + z \, dx dy dz$
 d) $\int_0^{2\pi} \int_1^e (\sin y) x^{1/x} \, dx dy$ e) $\int_1^2 \int_1^2 \frac{1}{x+y} \, dx dy$ f) $\int_0^{2\pi} \int_0^{2\pi} x \sin^2(xy) \, dx dy$

7. Dokonaj zmiany kolejności całkowania. Oblicz obydwie całki i porównaj wyniki

- a) $\int_2^3 \int_0^{\sqrt{y}} x^3 \, dx dy$ b) $\int_1^2 \int_1^y xy \, dx dy$ c) $\int_{-1}^1 \int_{|y|-1}^{1-|y|} x + y^2 \, dx dy$ d) $\int_1^2 \int_{2-x}^{x^2} 1 \, dy dx$
 e) $\int_0^1 \int_{x^2}^{\sqrt[3]{x}} 6x + y \, dy dx$ f) $\int_{-2}^2 \int_0^{4-x^2} y + 2 \, dy dx$ g) $\int_0^2 \int_0^{4-x^2} 3x \, dy dx$

8. Oblicz całki (uwaga: trapez, trójkąt oznacza pełny wielokąt)
 a) $\iint_K e^x \, d\omega$, K - (pełny) trapez o wierzchołkach $(0, 0)$, $(1, 1)$, $(2, 1)$ i $(3, 0)$
 b) $\iint_L xy \, d\omega$, L - trójkąt o wierzchołkach $(0, 0)$, $(1, 1)$ i $(2, -1)$
 c) $\iint_M x^3 \, d\omega$, $M = \{(x, y); 4x^2 + y^2 \leq 4\}$ h) $\iint_R |x^2 - y| \, d\omega$, $R = [0, 1] \times [0, 1]$
 d) $\iiint_N x^2 + y \, d\omega$, $N = \{(x, y, z); x, y, z \in \mathbb{R}_+ \cup \{0\}, x + y + z \leq 1\}$
 e) $\iiint_O 1 \, d\omega$, $O = \{(x, y, z); x^2 + y^2 + z^2 \leq 1, x \geq 0\}$
 f) $\iint_P x^2 \, d\omega$, P - czworokąt krzywoliniowy o wierzchołkach $(0, 0)$, $(2, 4)$, $(8, 1)$ i $(-2, -2)$ ograniczony krzywymi: $y = x^2$ i $xy = 8$ i dwoma odcinkami
 g) $\iint_Q \sqrt{y} \, d\omega$, Q - obszar ograniczony parabola $y = x^2$ i prostą $y = x + 6$
9. Znajdź środki ciężkości figur K, L, N, O, P, Q i $S = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 1, x + y \leq 1\}$